

Brüssel, 3. märts 2025
(OR. en)

6460/25

SOC 89
EMPL 61
ECOFIN 192
EDUC 40

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Eelnõu: nõukogu järeldused 2025. aasta ühise tööhõivearuande kohta – Heakskiitmine

1. Eesistujariik koostas lisatud järelduste eelnõu 2025. aasta ühise tööhõivearuande kohta.
2. Järelduste eelnõu tutvustati sotsiaalküsimuste töörühma 27. veebruari 2025. aasta koosolekul.
3. Sellel koosolekul palusid mõned delegatsioonid teksti muuta. Nad soovitasid eelkõige teha muudatusi seoses sotsiaalse lähenemise raamistikuga. Mõned delegatsioonid olid selle vastu.

4. Pärast töörühmas toimunud arutelusid otsustas eesistujariik muuta punkti 12 teksti, lisades lause lõppu sõnad „demograafilised muutused“. Delegatsioonid nõustusid sellega. Teine muudatus oli seotud punktiga 17 ja sotsiaalse lähenemise raamistikuga. Eesistujariigi poolt mitteametliku kirjaliku konsultatsiooni käigus soovitatud kompromissteksti ei õnnestunud heaks kiita, seega kutsuti 3. märtsil kokku sotsiaalküsimuste atašeede ja ekspertide töörühma koosolek. Sellel koosolekul jõudsid delegatsioonid punkti 17 teksti suhtes kokkuleppele.
5. Sellest tulenevalt palutakse komiteel edastada lisatud järelduste eelnõu nõukogule (EPSCO) vastuvõtmiseks 10. märtsi 2025. aasta istungil.

Eelnõu: nõukogu järeldused**2025. aasta ühise tööhõivearuande kohta**

1. TERVITADES asjaolu, et tööturu tulemused olid 2023. aastal jätkuvalt head, kusjuures ELi tööhõive määr jõudis rekordiliselt kõrgele tasemele – 75,3 % (0,7 protsendipunkti rohkem kui 2022. aastal)¹ ja ELi töötuse määr langes rekordiliselt madalale – 6,1 % (0,1 protsendipunkti vähem kui 2022. aastal)²; MÄRKIDES, et ligikaudu 90 % tööhõive kasvust 2023. aastal tulenes tööjõu suurenemisest, sealhulgas soolise tööhõivelõhe täiendavast vähenemisest 10,2 protsendipunktini (0,5 protsendipunkti vähem kui 2022. aastal);
2. TOONITADES, et vaatamata ELi tööturu headele tulemustele prognoositakse komisjoni sügisprognoosis, et SKP reaalkasv ELis on 2024. aastal vaid 0,9 %, samal ajal kui tööviljakuse kasvu langus jätkus ja vähenes 2023. aastal 0,7 %ni, võrreldes aasta keskmise näitajaga 0,8 % aastatel 2010–2019 ja 1,4 % enne 2007. aastat; TULETADES MEELDE, et tööjõu ja oskuste nappus on viimase kümne aasta jooksul enamikus liikmesriikides märkimisväärselt suurenenud ning vaatamata mõõdukale vähenemisele 2024. aastal on see endiselt tootlikkuse ja majanduskasvu üks peamine kitsaskoht; RÕHUTADES, et teatavates sektorites on veel palju arenguruumi seoses töötingimustega ja alaesindatud rühmade (sh naised, eakamad töötajad, noored, puuetega inimesed, madala kvalifikatsiooniga inimesed ja kolmandate riikide kodanikud) võimalustega tööturul ning et liikmesriikides püsivad märkimisväärsed piirkondlikud erinevused;

¹ 80,4 % meeste puhul (0,5 protsendipunkti rohkem kui 2022. aastal) ja 70,2 % naiste puhul (1 protsendipunkt rohkem kui 2022. aastal).

² 5,8 % meeste puhul (0,1 protsendipunkti vähem kui 2022. aastal) ja 6,4 % naiste puhul (0,1 protsendipunkti vähem kui 2022. aastal).

3. RÕHUTADES, et pärast märkimisväärselt langust (−3,7 % 2022. aastal ja −0,2 % 2023. aastal) olid keskmised reaalpalgad ELis 2024. aastal vaatamata inflatsiooni pidevale vähenemisele endiselt alla COVID-19 pandeemia eelset taset ning kuigi palgavaesus vähenes veidi (8,5 %-lt 2022. aastal 8,3 %-le 2023. aastal), on see ebatüüpilistes töösuhetes olevate inimeste puhul siiski märkimisväärselt kõrgem; TERVITADES siiski asjaolu, et miinimumpalga saajate ostujõu vähenemist tasakaalustas enamikus liikmesriikides suures osas seadusjärgse miinimumpalga tõus aastatel 2023–2024; TULETADES MEELDE tugeva sotsiaaldialoogi ja tulemuslike kollektiivläbirääkimiste tähtsust palkade arengu ja heade töötingimuste edendamisel; TOONITADES, et õiglane palk võib tugevdada töötamise stiimuleid ja kaitsta eelkõige madalapalgaliste töötajate ostujõudu, kaitstes samal ajal konkurentsivõimet;
4. RÕHUTADES, et 2023. aastal töötas üle poole ajutistest töötajatest ELis mittevabatahtlikult selliste lepingute alusel, kusjuures liikmesriikide vahel esines märkimisväärsed erinevusi ning naiste ja noorte osakaal oli suurem; TULETADES MEELDE, et mittevabatahtliku ajutise ja osalise tööajaga töötamise perioodid, eriti kui need on kombineeritud tähtajatumatele lepingutele ülemineku madala määraga, võivad põhjustada lünki töökohakindluses ja töötingimustes, millel on tagajärjed ka piisava sotsiaalkaitse kättesaadavusele;

5. MÄRKIDES murega põhioskuste vähenemist, eelkõige ebasoodsas olukorras olevate õpilaste ja elanikkonnarühmade seas (nagu näitavad hiljutised PISA ja PIAACi uuringud)³, märkimisväärsete edusammude puudumist täiskasvanuhariduses osalemise määras⁴ ning aeglast arengut elementaarsete digioskuste valdkonnas; KINNITADES sellega seoses veel kord vajadust parandada hariduse, ümberõppe ja oskuste täiendamise võimaluste ning elukestva õppe kättesaadavust ja nende kvaliteeti, et edendada ülespoole suunatud sotsiaalset lähenemist liikmesriikides ning suurendada ELi tootlikkuse potentsiaali tehnoloogia kiire arengu ja elanikkonna vananemise kontekstis;
6. KINNITADES veel kord, et vaatamata vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste arvu mõningasele vähenemisele 2023. aastal, püsivad liikmesriikide ja piirkondade ning elanikkonnarühmade vahel märkimisväärsed erinevused, kusjuures laste, eakamate ja puuetega inimeste ning väljaspool ELi sündinud inimeste vaesusrisk on endiselt suurem; TÕDEDES murega, et alates 2019. aastast on järk-järgult suurenenud vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate laste osakaal; RÕHUTADES, et sotsiaalkaitse- ja kaasamissüsteemide kui makromajandusliku stabiliseerimise ja sotsiaalsete riskide eest kaitsmise vahendi jätkuva tõhususe tagamiseks tuleb edendada nende ajakohastamist, et reageerida kaksiküleminekule, pikaajalistele demograafilistele suundumustele ja töömaailmas toimuvatele muutustele;

³ OECD, [Do Adults Have the Skills They Need to Thrive in a Changing World?: Survey of Adult Skills 2023](#), OECD Skills Studies, OECD Publishing, Pariis, 2024. Viide pärast selle avaldamist 10. detsembril 2024.

⁴ Eurostati [eraldi väljavõtte täiskasvanuhariduse uuringust, näitaja „viimase 12 kuu jooksul täiskasvanuhariduses osalemise määr, v.a juhendatud töökohasisene täiendkoolitus“](#).

7. KINNITADES veel kord, et peaaegu pooltele ELi leibkondadest endiselt finantskoormuseks ja peaaegu pooltele ELi leibkondadest suureks finantskoormuseks eluasemekulud, samal ajal kui alates 2021. aastast on suurenenud energiaostuvõimetus (mõõdetuna nende inimeste osakaaluga, kellel ei ole võimalik oma kodu piisavalt kütta); TULETADES MEELDE, et mõlemal juhul tabasid probleemid eriti rängalt neid, kes on juba vaesuse ohus;
8. RÕHUTADES eespool nimetatud sotsiaal-majanduslikust kontekstist lähtudes vajadust edendada ülespoole suunatud majanduslikku ja sotsiaalset lähenemist, jätkates ELi 2030. aastaks seatud peamiste ja riiklike tööhõivet, oskusi ja vaesuse vähendamist käsitlevate eesmärkide saavutamist, võttes samal ajal arvesse järgmist:
- liit on kiiresti saavutamas 2030. aastaks seatud 78 % tööhõive määra eesmärki (2023. aastal 75,3 %), kusjuures viis liikmesriiki on oma riiklikud eesmärgid juba saavutanud;
 - märkimisväärseid jõupingutusi on vaja veel teha selle eesmärgi saavutamiseks, et 2030. aastaks osaleks ELis igal aastal koolitustel vähemalt 60 % kõigist täiskasvanutest (2022. aastal 39,5 %), eriti kuna enamik liikmesriike on jätkuvalt maha jäänud oma riiklike eesmärkide saavutamisest;
 - jõupingutusi tuleb märkimisväärselt kiirendada, et saavutada ELi eesmärk vähendada vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste arvu 2030. aastaks vähemalt 15 miljoni võrra (sealhulgas vähemalt 5 miljonit last). Praegune vähenemistempo ja aastatel 2019–2023 ELis registreeritud vähenemine, mis oli ligikaudu 1,6 miljonit, ei ole ELi eesmärgi saavutamiseks piisav ning peaaegu pooltes liikmesriikides on ohus olevate inimeste arv sel perioodil suurenenud;

9. RÕHUTADES sidusa ja hästi kavandatud tööturu-, oskustealase ja sotsiaalspoliitika olulist rolli majanduskasvu, konkurentsivõime ja tootlikkuse edendamisel koos sotsiaalsete eesmärkide saavutamise; KINNITADES veel kord, kui oluline on tugevdada /tõenduspõhist poliitikakujundamist, et paremini hinnata tööhõive-, oskustealase ja sotsiaalspoliitika mõju majanduskasvule, samuti sellise poliitika võimalikku mõju tööturul osalemisele, vaesusele või sotsiaalsele tõrjutusele ja ebavõrdsusele.
10. TOONITADES ühtekuuluvuspoliitika fondide, eelkõige Euroopa Sotsiaalfond+, samuti tehnilise toe instrumendi ning taaste- ja vastupidavusrahaolu olulist rolli Euroopa sotsiaalsõiguste samba põhimõtete rakendamise toetamisel liikmesriikides; Tervitades asjaolu, et ligikaudu kolmandik taaste- ja vastupidavuskavades sisalduvatest eesmärkidest ja sihtidest toetavad otseselt tööhõive-, oskustealase ja sotsiaalspoliitika meetmeid;
11. Võttes teadmiseks sotsiaalse lähenemise raamistiku põhimõtetele põhineva riigipõhise analüüsi tulemused kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 3 lõike 3 punktis b sätestatud eesmärkidega, millele järgneb komisjoni eelseisev üksikasjalikum teise etapi analüüs kümne liikmesriigi kohta, kelle puhul on esimeses etapis kindlaks tehtud ülespoole suunatud sotsiaalse lähenemise võimalikud riskid,

12. KUTSUB liikmesriike ÜLES tugevdama tihedas koostöös sotsiaalpartneritega oskustealast ja tööturupoliitikat, millega edendatakse elukestvat õpet, sealhulgas täiskasvanute ümberõpet ja oskuste täiendamist, ning eelkõige osalemist tööturul, eeskätt alaesindatud rühmade puhul; KUTSUB liikmesriike ÜLES tugevdama sellist poliitikat, et edendada ELi konkurentsivõimet ning kaasavat tööturgu ja ühiskonda, sealhulgas tegeledes tööjõu ja oskuste nappusega (muu hulgas oskuste parema analüüsimise ja prognoosimisega), hõlbustades kvaliteetsete töökohtade vahetamist ja edendades kvaliteetsete töökohtade loomist kooskõlas tööturu muutuva dünaamikaga, sealhulgas digi- ja rohepöördest tulenevate muutustega ning demograafiliste muutustega;
13. KUTSUB liikmesriike ÜLES kiirendama sotsiaalkaitse- ja kaasamissüsteemide ajakohastamist ning parandama juurdepääsu piisavale ja kestlikule sotsiaalkaitsele ning tugi- ja esmatähtsatele teenustele, et vähendada vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohtu, eelkõige laste hulgas; KUTSUB liikmesriike ÜLES suurendama taskukohase eluaseme või eluasemetoetuse kättesaadavust ning suurendama jõupingutusi kodutuse kaotamiseks;
14. PALUB liikmesriikidel viia korrapäraselt läbi tööhõive, oskuste ja sotsiaalpoliitika valdkonna reformide ja investeeringute mõju eel- ja järelhindamisi, sealhulgas hinnates nende jaotuslikku mõju;

15. KUTSUB liikmesriike ÜLES võtma oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava rakendamisel ja sellega seotud iga-aastase eduaruande koostamisel arvesse ühise tööhõivearuande järeldusi kooskõlas vajadusega anda Euroopa poolaasta raames aru Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamisel tehtud edusammudest; PALUB tööhõivekomiteel ja sotsiaalkaitsekomiteel jälgida keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade ning iga-aastaste eduaruannete tööhõive- ja sotsiaalaspekte ning esitada nõukogule aruande;
16. KUTSUB komisjoni ÜLES esitama ühise tööhõivearuande iga-aastases ettepanekus süstemaatilisemalt soo alusel eristatud statistikat, et avastada ja järk-järgult kaotada allesjäänud sooline ebavõrdsus;
17. PALUB komisjonil tulevases sotsiaalse lähenemise raamistikuga tehtavas töös hõlbustada veelgi ülespoole suunatud sotsiaalse lähenemisega seotud riskide ja probleemide kindlakstegemist, kaaludes samal ajal koos tööhõivekomitee ja sotsiaalkaitsekomiteega võimalikke kohandusi, eelkõige vaadates läbi esimese etapi analüüsi metoodika ja kõrvaldades praeguse sotsiaalvaldkonna tulemustabeli puudused ning vähendades protsessi halduskoormust, nagu on märgitud tööhõivekomitee ja sotsiaalkaitsekomitee poolt 2024. aastal tehtud hindamises. PALUB tööhõivekomiteel ja sotsiaalkaitsekomiteel teise etapi analüüsi tulemused läbi vaadata, et teavitada nõukogu sotsiaalse lähenemise olukorrast liidus.